

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

De cinctura et vestibus clericorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

interdicatis. quibus nos presentibus interdicim⁹ et etiam inhibem⁹ ne post monitionem vestram ipsis quicūq; de premissis sine in grosso sine in minuto distribuant sine administrent quomodolibz vel assignent. Cū illis fructus beneficiorū suorū merito subtrahantur quibus ecclesiastica commoda denegantur. Alioqñ in administratores et distributores predictos in premissis contrariū facientes sex dierum monitione premissa excommunicationis sententiam ferimus in his scriptis. Nolum⁹ etiam q̄ nomina rebellū presenti nostro mandato nobis intra mensem postq̄ vobis de huiusmodi rebellione apparuerit publicū per incesus fideliter referatis. vt contra eosdem p̄t eorum proteruitas exegerit per alia iuris remedia artius procedere valeam⁹. Porro vos etiam omnes et singuli sup̄dicti premissis inobedientes et rebelles. lapsō dicto nostre monitionis termino tanq̄ excommunicatos et a cōmuniōe hominū exclusos nequaq̄ ad diuina officia admittatis nec cū ipsis intersitis eisdem sed eos in actibus legitimis ac in omni humanitatis solatio penit⁹ euitetis. sicut penas a iure statuta sup̄ his incurrere formidatis vt sic rubore confusa premissis abstineret et ad gremiū ecclesie matris sue redire et a dictis sententijs absolucōis beneficiū querere compellantur. Quaz absolutionem nobis et officiali nostro dūtaxat presentibus referuam⁹. ipsi officiali nostro eosdem absoluēdi. nisi prius exacta ab ipsis et prestita iuratoria cautione q̄ mandatis ecclesie parere debeant humiliter. et postq̄ talem cautionē prestiterint eis iniungat in virtute huiusmodi iuramenti. q̄ de cetero ab his propter que has inciderunt sententias abstinebunt potestatem omnimodā adimittentes. Per premissa aut̄ nolum⁹. nec intentionis est nre iurisdictioni vestre decanorū quā vobis in correctōne p̄r

dictorum excessuum quomodolibz v̄dicare potestis in aliq̄ derogari seu tuaz subdecani. Cui propter hoc q̄ decanus ecclesie nostre Coloniens̄ hactenus nō fecit nec adhuc facit in ipsa ecclesia nra residentiam personalez in premissis auctoritate nostra exequendis dedimus potestatem ad alia que tibi non competunt prorogari. Sed hinc inde iurisdictionem viāz. nec plus auctam nec diminutam sed in suo statu saluā manere p̄uidemus sicut ante. penis etiam et sententijs alijs a iure communi p̄decessorum nostrorū statutis atq; nostris preceptis aut̄ mandatis contra et in p̄fatos abusores prolatis et expressis in suo robore nihilominus duraturis. In sup̄ vobis vniuersis et singulis christiānitatum decanis per nostras ciuitatem et diocesim constitutis sub pena excommunicationis late sententie quā in vos et vestrum quemlibz sex dierum monitione premissa in his scriptis ferimus si presenti nostro mandato non parueritis districte precipiendo mandam⁹. quatenus postq̄ vobis aliquem pastorum. plebanorū. rectorū. seu vicariorū p̄petuorum ecclesiarū seu capellanū intra limites vestrorum decanarum consistētium. et ipsas ecclesias seu capellas quomodolibz officiantū lapsō dicto nostre monitiōis termino excedere in premissis seu in aliquo premissorū apparuerit publicum per incesum nobis ex tūc nomina ipsorum excedentium intra menses fideliter referatis. vt deo actore ad gratia uia Goedensberch in vigilia beati Michaelis. Anno domini Millesimo trecentesimo tricesimo septimo.

De cinctura et vestibus clericorum.

Alramus dei gratia sancte Coloniens̄ ecclesie archiep̄us. sacri

imperij p̄ Italiam archicancellarius. & dilectis sibi abbatibus. prepositis. decanis ecclesiarum collegiarum necnō collegijs et conuentibus. ac decanis christianitatis et eorū vices gerentibus. &c. Nos in synodo nostra proximo preterita inter alia que pro reformatione status clericali tam in habitu q̄ tonsura in quodam nostro mandato per nos facto et inibi publicato. Vniuersis et singulis prioribus. prelati et clericis n̄rariū ciuitatis et dioceſ cuiuscunq; ordinis status aut conditionis existerent. dummodo pro clericis se gererent in huiusmodi eisdem. cuius facti experientia inſormati didiciffemus propter gestacionem cingulorum desup̄ in aritudine et breuitate vestium. et alijs habituz et incestum clericalem multipliciter deformantibus ipos in abusus varios incidisse. quos verissimiliter prosperimus ex prohibitione cinguli posse facilius aboleri. Ideo vsq; cincti desup̄ comparerent nisi in casibus quibusdam exceptis sub sententia excommunicationis late sententie sine qua alias nihil nos proficere putabamus. alijsq; grauib⁹ penis in eodez mandato nostro prolatis et expressis duximus in huiusmodi. Ceterum quia nonnulli ecclesie nostre canonici se p̄sonaliter nostro conspectui presentantes nobis pro se et alijs suis cōcandō. de cetero in decenti eos habitu et tonsura debita patente incedere promiserunt. vt cincturis simplicibus desuper vti valerent sine alijs abusionibus in dicto mandato n̄ro prohibitis. q̄q; sententiam excommunicationis in eodem mandato nostro lata cuius inde possent graua etiā animaruz pericula prouenire et nō solum culpabiles sed inſontes et alios innocentes p̄ eam posset cōtingere laqueari. Saluis tamen alijs penis in dicto mandato. et in alijs nostris et predecessorum nostrorum statutis preceptis et mandatis expressis et prolatis tollere

dignaremur instantius supplicantes. Unde nos cum capitulo et prioribus nostris deliberatione prehabita diligentiu qui nobiscum quo ad correctionem suorum subditorum quo ad alias abusiones in dictis mandato statutis et preceptis expressas et prohibitas fm̄ formam et modum eorundem vellent in antea diligentius insurgere ipsaq; mandata precepta et statuta in omni sui forma alias obseruare dicto periculo attendentes et precipue q̄ nō modicum iam in reformatione habitus et tonsure clericali statui congruenti profecim⁹. imo multum. dictam excommunicationis sententiā in singulis suis clausulis in dicto mandato expressam et prolataz presentibus tollimus et penitus amouemus. Eisdē prioribus. prelati et clericis n̄re ciuitatis et dioceſ vniuersis et singulis vt cincti sup̄ius cingulis tñ simplicibus sine testis et cultellis dūmodo his cingulis dum religionez deferunt non vtant neq; propter hoc magis strictas et breues vestes deferant. sed alias in habitu cōpenter longo et lato. In tonsura q; in loco debito sita patente et suo ordinu cōgruente publico se conspectui exhibeāt nec alias abusiones in eodē mandato nostro prohibitas cōmittant incedere valeant vsq; ad crastinum dominice Innocentij proxime aduēture. interim experiri volētes an ex cessatione cause prohibitionis dictorum cingulorum nos ad hoc mouentis. quod nobis p̄missum est vt prefertur subeat in effectu. et vt eos decet in habitu et cictura assuescāt in publico comparere. presentibus indulgentes. Sic tamen q̄ si quisq; p̄ publicum in cessum dicti mandati nostri. In alijs abusionibus inuentus fuerit violator. ex tunc sibi per p̄sonas ad hoc in dicto nostro mandato deputatas fructus redditus distributiones quecunq; sui beneficij vel beneficioruz si plura obtinet auferantur et penitus denegētur

S. uij.

et alias fiat prout in eodem nostro mandato continetur. Ita etiam quod si qui eisdem fructibus redditibus distributionibus obventionibus seu receptionibus eorundem se ingesserint seu quicquid etiam a volente recipiant de eisdem, ex tunc sententiam excommunicationis quas in his scriptis in eisdem ferimus preter etiam eas sententias quas auctoritate priorum nostrorum statutorum siue mandatorum propter hoc incidere dinoscuntur incurrant ipso facto. Quarum absolutionem nobis et officiali nostro formam tamen alias sibi indulgamus sententibus reservamus. Intimantes nihilominus eisdem nostris prioribus prelatiis et clericis, quod nisi a predictis abusibus studeant effectualiter abstinere, nos ad dictam excommunicationis sententiam, privationem suorum beneficiorum et alia graviora prout expedire videbitur procedemus. Per premissa autem intentio quibus nostre non existit eos teneri quod absolutis qui contra predictum nostrum mandatum faciendo iam in excommunicationis sententiarum incidunt, donec absolutionem earum sententiarum quas ante revocationem nostram presentes incidunt offenderint cooperentes. Datum ut supra.

De non habentibus beneficia ad ordines non promovendis. Et de clericis nisi prius receperit ab examinatore apud probationem super debitis consuetudine et etate sicut non promovendis.

Alramus dei gratia sancte Romanensis ecclesie archiepiscopus, sacri imperii per Italiam archicamerarius. Dilectis sibi abbatibus, prepositis, decanis, pastoribus plebanis. Cum sub vetuste consuetudinis velamine quatuor regulares quam seculares collegiate ecclesie per nostras civitates et dioceses consti-

tute illos in suis ecclesiis beneficiatos clericos quos ex transacta vita per honesta mutue conversationis exempla ad sacrorum susceptionem ordinum prout in suis ecclesiis divini cultus ministerium exigeret idoneos reputavit nobis a vice nostra ordines celebrari per suscipiendis ordinibus ad titulum suarum ecclesiarum citra aliam examinationem et scrutinium ut hoc suis dimissum est conscientiam habemus presentarunt complures ad presentationem ecclesiarum huiusmodi de quorum vita et conversatione ipsis aliquantulum non constabat titulos non habentes. Imo quod prius est per pactiones et renunciationes prehabitas spe habendi ab ipsis ecclesiis titulum penitus destitutos intercedentibus quorundam precibus importunis, quibus prout frequenter non concedenda conceduntur ipse ecclesie aliquotiens reluctantes. Ad hoc contra conscientias proprias inducunt ex experientia non solum ad sacros ordines sed ad sacerdotium didicimus iam promotos, qui tandem ducti penuria in omnipotentis dei offensam et in sui ordinis periculum venale suum officium visi sunt exponere et hostiarum querendo victimam in totius cleri obprobrium publice medicare cupientes huic morbo ex officii nostri debito cooperentur adhibere medelam. Vobis districte sub interminatione eterne maledictionis et sicut illesam vultis prefatam consuetudinem observari, meretur enim suum amittere usque consuetudo cum trahit in abusum. Preterea in his inhibemus ne quicquam nisi actu in vris ecclesiis obtinere beneficium ad titulum earumdem pro suscipiendis sacris ordinibus nobis aut cui hoc committere duxerim de cetero preteritis nec quisquam ad eas procuraret se a vobis ubi actu non obtinet beneficium preterari, nisi super eo a nobis per prelatos nostras litteras obtinuerit speciale licentiam et consensum et se prius nostris examinatoreibus cum ipsis litteris antequam procedat ad ordines representent, et